

Provbestämmelser för gesällbrev i:

Varmsmidesyrket

ALLMÄNNA ANVISNINGAR

Bestämmelserna är framtagna av branschen 2019-11-03

Ansvarig bransch-/yrkesorganisation

Sveriges Konstsmidesförening (SKSF).

Förkunskapskrav

Gesällprov kan avläggas efter ca 4200 timmars dokumenterad erfarenhet inom yrket eller motsvarande, av branschen, validerade kunskaper. Prov kan även avläggas under sista terminen av en treårig utbildning.

Allmänt

För att få göra gesällprov ska förkunskapskravet vara uppfyllt och godkänt av granskningsnämnden. Gesällprovet är ett yrkesprov som ska visa ifall den sökande har goda kunskaper inom smidesyrket och kan utföra ett brett urval av de i yrket förekommande arbetsuppgifterna. För att erhålla gesällbrev ska gesällprovet vara godkänt av branschens granskningsnämnd.

Provanvisningar

Provet består av tre delar:

- Ett standardprov där flera olika varmsmidestekniker ska genomföras med god kvalitet.
- En fri del där den sökande ska påvisa fördjupade kunskaper efter eget förslag.
- En presentation av den fria delen där den sökande redovisar sitt arbete och svarar på frågor.

Provet ska sammanlagt ta 2-4 veckor, se bilaga 1 och 2.

Handledare

En handledare ska alltid finnas som går i god för att den sökande kan arbeta med en godtagbar hantverksnivå och genomföra uppgifter inom varmsmidesyrket inom en acceptabel tid. Med ”godtagbar och acceptabel” avses här en nivå som kan anses vara professionell nog för kommersiellt varmsmidesarbete, det förväntas alltså inte vara perfekt eller på samma nivå som en mästare. Handledaren fungerar som rådgivare innan och under provet, men får ej delta aktivt i arbetet med provet. Handledare ska vara, eller under lång tid ha varit, aktiv inom branschen.

Tidskontrollanter

En oberoende och opartisk tidskontrollant ska också finnas. Denna ansvarar endast för att kontrollera och gå i god för att provet utförs av den sökande och att det som lämnas in är det som tillverkats under den utsatta tiden. Kontrollanten behöver inte själv vara smed men ska besöka verkstaden regelbundet under arbetets gång.

Granskning av provet

Ansvariga granskare utses av Sveriges Konstsmidesförening. Granskare ska vara opartiska, kunniga och väl aktade inom branschen.

Kostnader i samband med gesällprov

Branschen tar ut en avgift för granskning och handläggning av provet. Pengar återbetalas ej vid underkänt eller oavslutat prov. Se SKSF hemsida: www.konstsmidesforeningen.se. Hantverksrådet tar ut en avgift vid godkänt prov för att utfärda gesällbrev samt ID- handling. Se Hantverksrådets hemsida: www.hantverksrad.se.

Provbestämmelser för gesällbrev i:

Varmsmidesyrket

Ansökan

Ansökan görs genom blanketten ”Ansökan” som ska sändas till gesäll-och mästarbrevsansvarig i SKSF. Ansökan om gesällbrev kan göras av den som antingen är mantalsskriven i Sverige eller innehar svenskt medborgarskap.

Utdelning

Utdelning av gesällbrev kan ske av den lokala hantverks- och eller företagarföreningen eller genom den utbildning där gesällen utbildats.

Validering

Möjlighet att validera den fria delen och presentationsdelen finns för varmsmeder som varit yrkesverksamma i 10 år eller mer, se bilaga 2.

Bedömning och överklagan

Granskarna ger omdömet godkänt eller icke godkänt i arbetets olika delar. De kan även utdela betyget silvermedalj om arbetet i flera delar bedöms som exceptionellt. Validerade prover enligt bilaga 2 kan ej erhålla medalj. Alla delar måste vara godkända för att provet i sin helhet ska vara godkänt. Om någon del inte blir godkänd ska komplettering ske. Granskarna anger då vad, när och hur komplettering kan ske. Om sökande och dennes handledare anser att bedömning varit oskälig eller på annat vis felaktig kan handledaren överklaga till SKSFs styrelse. Styrelsen eller de som utses av styrelsen granskar då bedömningen och fastställer om överklagan ska gillas eller ej. Överklagan ska göras skriftligen till SKSF styrelseordförande inom 2 månader från granskning och vara väl motiverad. En administrativ avgift om 1000 kr ska då betalas till SKSF. Om styrelsen bestyrker överklagan, granskas provet på nytt av två andra, av styrelsen utsedda, granskare. Detta bekostas av SKSF.

Provbestämmelser för gesällbrev i:

Varmsmidesyrket

Vidare till mästarbrev

Det finns två sätt att förtjäna ett mästarbrev. Den ena vägen är liksom tidigare att göra gesällprov, få gesällbrev och därefter arbeta professionellt inom yrket i sex år eller mer. Efter sex års arbete lämnas en portfolio in och granskas och mästartkursen vid Leksands folkhögskola genomförs. Om allt blir godkänt uppgraderas gesällbrevet till ett mästarbrev efter erlagd betalning och ev. ritualer.

Den andra vägen att nå mästarbrev kan endast utnyttjas av den som har minst 10 års professionellt arbete inom branchen bakom sig. Denna erfarna smed måste också genomgå mästartkursen och lämna in en portfolio enligt anvisningarna. Men istället för att göra ett helt gesällprov räcker det att genomföra gesällprovets standardprov för att direkt gå vidare till mästartkursen vid Leksands folkhögskola.

Hedersbetyget silvermedalj vid mästarutnämningen bedöms utifrån den portfolio som lämnats in.

